

A MAGYAR KISEBBSÉG TÖRTÉNELME ÉS HAGYOMÁNYAI TANTÁRGYVERSENY

2023. március 18., megyei szakasz

6. osztály

Minden tétel kötelező. A tételek kidolgozására szánt idő 2 óra.

I. TÉTEL

5 pont

Állítsátok időrendi sorrendbe a következő történelmi eseményeket! Írjátok az események betűjelének helyes sorrendjét a vizsgalapra!

- az Aranybulla kiadása
- Visegrádi királytalálkozó
- Levédi fejedelem vezeti a magyar törzseket
- Luxemburgi Zsigmond vereséget szenved a nikápolyi csatában
- a zágrábi püspökség megalapítása

II. TÉTEL

10 pont

Írjátok át a hiányzó információkkal kiegészített szöveget a vizsgalapra!

Géza fejedelem felesége az erdélyi gyula lánya, ... volt. Fiának, Vajknak a német hercegnő, ... kezét szerezte meg. Géza 973-ban követeket küldött Quedlinburgba, ... német-római császárhoz. Jelezte, a magyar nép kész a ..... felvételére. Válaszként a császár ..... küldött Magyarországra, akik elkezdték a magyarok megtérítését.

III. TÉTEL

25 pont

Olvassátok el figyelmesen az alábbi szöveget!

9. Mi tehát országunk említett báróinak, előkelőinek és nemeseinek a kérését királyi kegyes jóindulattal meghallgatván,

10. (...) kérésüknek eleget tenni és óhajukat teljesíteni akarván, hogy őket hasonló tetteknek odaadással való véghezvitelére serkentsük, a ősünknek és elődünknek, András király úrnak előbb említett, s aranypecsétjével megerősített, minden gyanútól teljességgel mentes, szóról szóra ide közbeiktatott oklevelét, a benne leírt minden szabadsággal együtt elfogadván, magunkévá tevén és jóváhagyván:

11. kivéve egyedül ugyanazon kiváltságlevélből az előbb említett módon kirekesztett egyetlen cikkelyt, azt tudniillik, „hogy örökösök hátrahagyása nélkül kihalt nemesek jogukban áll birtokaikat életük során és haláluk esetére az egyháznak vagy másoknak, akiknek akarják, átadni, vagy hagyományozni, eladni vagy elidegeníteni” éppen ellenkezőleg: egyáltalán ne legyen joguk ezt megtenni, hanem birtokaik a jog szerint és törvényesen tisztán és egyszerűen, minden ellentmondás nélkül legközelebbi atyafiakra, nemzetségeikre háramoljanak.”

12. (...) ahhoz is hozzájárultunk, hogy az országunk határai között lakó valódi nemesek (...), egy és ugyanazon szabadságot élvezzék.

13. A nemeseket arra se kényszerítsék, hogy útjukban a vámhelyeket érintsék, hanem azokon a réveken, amelyeken csak akarnak, minden akadály nélkül szabad átkelésük legyen.

(Részlet I. Lajos király 1351-es törvényeiből)

Válaszoljatok az alábbi kérésekre/oldjátok meg a feladatokat a fenti forrás alapján!

- Kinek a kérésére adta ki a király a fenti törvényeket? 3 pont
- Írjátok le a törvények kiadásának egy okát! 4 pont
- Írjátok le a nemesek egy jogát! 3 pont
- Mi volt „András király úrnak aranypecsétjével megerősített oklevele”, amelyet megemlíti a forrás? 3 pont

5. A nemesek melyik jogát szünteti meg a törvény 11. bekezdése? 3 pont
6. Írjátok le az 1351-es törvények egy olyan rendelkezését, amelyet nem tartalmaz a fenti forrás! 3 pont
7. Toldi György az idősebb, Toldi Miklós a fiatalabb testvér! Állapítsátok meg, hogy Toldi György birtoka kié lehet az 1351. évi ősiség törvénye alapján, akkor, ha:
- a. György Miklósnál előbb hal meg gyerektelenül? 3 pont
  - b. mindketten utód nélkül halnak meg? 3 pont

IV. TÉTEL **5 pont**

Milyen méltóságokat viselt I. István?

- a. 997-1000 között 2,5 pont
- b. 1000-1038 között 2,5 pont

V. TÉTEL **20 pont**

Társítsátok a történelmi személyiségek neveit a velük kapcsolatos információkkal! Írjátok a helyes társításokat a vizsgalapra! Minden betűjelhez egyetlen szám tartozik.

Történelmi személyiségek:

- A. Margit
- B. II. András
- C. Koppány
- D. Anonymus
- E. Gizella
- F. III. András
- G. Gellért
- H. Julianus
- I. Sarolt
- J. Szent László

Információk:

- 1. Az utolsó *aranyágacska*
- 2. Civakodó Henrik lánya
- 3. Imre herceg tanítója
- 4. Szent István anyja
- 5. A kunokkal küzdő lovagkirály
- 6. Az Aranybullát kiadó király
- 7. A tatárok érkezéséről hírt adó szerzetes
- 8. Apácaként nevelkedik a Nyulak szigetén
- 9. III. Béla jegyzője
- 10. Szent István apai nagybátyja

VI. TÉTEL **5 pont**

Magyarázzátok meg az alábbi fogalmak jelentését!

kende, nádor, deszpotész, bandérium, primogenitúra

VII. TÉTEL **20 pont**

Írjátok egy 25–30 soros, összefüggő, történelmi szempontból helyes szöveget felhasználva az alábbi fogalmakat: Anjou, rozgonyi csata, bandérium, harmincadvám, kapuadó, aranyforint, kilenced, ősiség, perszonálunió, Luxemburgi Zsigmond. Adjátok címet az írásotoknak!

Megjegyzés: Pontot ér a fogalmazás felépítése (bevezető, tartalom, következtetések), a történelmi események kronológiai/logikai sorrendjének betartása, a történelmi nyelvezet használata és a terjedelem betartása.

Megjelenés: 10 pont
Összesen: 100 pont